

รายงานการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง สงครามทางการค้าระหว่างอเมริกา – จีน กับผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย

โดย

นทน.หลักสูตร นอส.รุ่นที่ ๗๕ สัมนนาที่ ๖

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรนายทหารอากาศอาวุโส รุ่นที่ ๗๕ หมวดวิชาที่ ๒
โรงเรียนนายทหารอากาศอาวุโส กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
ปีการศึกษา ๒๕๖๓

รายงานการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง สงครามทางการค้าระหว่างอเมริกา – จีน

กับผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย

โดย

นทน.หลักสูตร นอส.รุ่นที่ ๗๕ สัมนนาที่ ๖

คำนำ

หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ สิ้นสุดลง ในปี ค.ศ.๑๙๔๕ ทำให้โลกเข้าสู่ยุคสงครามเย็น (Cold war) ประเทศมหาอำนาจของโลกอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถใช้อาวุธในการทำสงครามได้ แต่สหรัฐอเมริกาพยายามในการแผ่ขยายอำนาจในด้านต่าง ๆ ในฐานะผู้นำโลกเสรีนิยมประชาธิปไตย ในขณะที่เดียวกันสหภาพโซเวียตแสดงบทบาทและขยายกำลังอำนาจ ในฐานะผู้นำโลกคอมมิวนิสต์ หลังจากสหภาพโซเวียตล่มสลาย ในปี ค.ศ.๑๙๙๑ สถานการณ์ของโลก ได้วิวัฒนาการมาสู่ดุลอำนาจระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีนในฐานะผู้นำโลกฝ่ายคอมมิวนิสต์แทนสหภาพโซเวียต ปัจจุบันโลกได้ปรับเปลี่ยนวิธีการทำสงครามโดยการใช้อาวุธมาเป็นการใช้การค้าเป็นเครื่องมือหลักในการต่อสู้และขยายอิทธิพลเป็นหลัก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์และพื้นฐานนโยบายของแต่ละประเทศ ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาสาธารณรัฐประชาชนจีนกลายเป็นมหาอำนาจที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ส่งผลให้ดุลอำนาจของโลกเปลี่ยนแปลงจากระบบขั้วอำนาจเดียว(unipolar) ไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ(multipolar)

ภายหลังจากที่นายโดนัลด์ ทรัมป์ ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีคนที่ ๔๕ ของสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ นับได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ เพราะนายโดนัลด์ ทรัมป์ มาพร้อมกับนโยบาย “Make America Great Again” and “America First” ที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมถึงการค้าการลงทุนโดยเฉพาะกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่เป็นประเทศที่เป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของเอเชีย ซึ่งสหรัฐอเมริกาใช้นโยบายกีดกันทางการค้า(Protectionist Trade Policies) และการตั้งกำแพงภาษีต่อสาธารณรัฐประชาชนจีน สถานการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดการตอบโต้กันโดยประเทศมหาอำนาจจนพัฒนากลายเป็น “สงครามทางการค้า”(Trade War) การเกิดสงครามการค้าส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและดุลการค้าของโลกอย่างมากจึงเป็นสถานการณ์ที่ทั่วโลกต่างจับตามอง รวมถึงสถานการณ์นี้ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทย

รายงานการศึกษาค้นคว้าเรื่อง สงครามทางการค้าอเมริกา – จีน กับผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหมวดวิชาที่ ๒ ความมั่นคงแห่งชาติ หลักสูตรนายทหารอากาศอาวุโสรุ่นที่ ๗๕ มีเนื้อหาจะครอบคลุมถึงประเด็น ความเป็นมาและสาเหตุของปัญหา สถานการณ์ปัจจุบัน แนวโน้มของสถานการณ์ การวิเคราะห์ผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย ตลอดจนข้อสรุปและข้อเสนอแนะ คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและผู้สนใจ สามารถนำไปใช้ในการประเมินสถานการณ์และการวางแผนรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ขอขอบพระคุณเจ้าของหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานฉบับนี้เป็นอย่างสูง หากมีข้อบกพร่องประการใด คณะผู้จัดทำขอน้อมรับไว้เพื่อปรับปรุงในโอกาสต่อไป

คณะผู้จัดทำ

นทน.หลักสูตร นอส.รุ่นที่ ๗๕ สัมนนาที่ ๖

มกราคม ๒๕๖๓

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ ความเป็นมา ความสำคัญและสาเหตุของสงครามการค้าอเมริกา-จีน	๓
บทที่ ๓ สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มของสถานการณ์สงครามการค้า อเมริกา - จีน	๑๕
บทที่ ๔ ผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย	๒๕
บทที่ ๕ ข้อเสนอแนะ	๓๑
บทที่ ๖ บทสรุป	๓๔
บรรณานุกรม	๓๕

บทที่ ๑

บทนำ

สงครามการค้าหรือ Trade War ระหว่างสหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐประชาชนจีน ถือเป็นความขัดแย้งระหว่างชาติมหาอำนาจของโลกที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมาตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๖๐ และเป็นสถานการณ์ที่ทั่วโลกต้องจับตามอง เพราะทั้งสองประเทศต่างเป็นชาติมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ หากมีการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศ ผลกระทบย่อมขยายวงกว้างเกินกว่าจะเป็นเพียงกรณีพิพาทระหว่างสองประเทศ

จุดเริ่มต้นของสงครามการค้าเกิดจากการที่ประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกาคนปัจจุบัน ดำเนินนโยบาย “America Great Again” และเริ่มมองว่าประเทศที่เกินดุลการค้ากับอเมริกามากที่สุดคือชาติมหาอำนาจในภูมิภาคตะวันออก “สาธารณรัฐประชาชนจีน” ซึ่งรับคำสั่งสินค้าจากอเมริกาเป็นเงินจำนวนมหาศาลในแต่ละปี จีนจึงตกเป็นเป้าหมายสำคัญในการโจมตีทางการค้า

อเมริกาเริ่มการทำสงครามโดยการตั้งภาษีสินค้านำเข้าจากจีน สินค้าแรกคือเหล็ก และขยายกำแพงภาษีไปสู่สินค้าประเภทอื่นๆ สงครามการค้าครั้งนี้ อเมริกาไม่ได้แค่ต้องการถ่วงดุลทางการค้ากับจีนเท่านั้น แต่อเมริกามองจีนเป็นภัยทั้งต่อเศรษฐกิจและความมั่นคง

นอกจากการตั้งกำแพงภาษีแล้ว อเมริกายังออกกฎหมายห้ามองค์กรต่างๆ ในอเมริกาไม่ให้สนับสนุนทางเทคโนโลยีแก่ผลิตภัณฑ์ที่มาจากจีน เป็นการสร้างความรุนแรงแก่สงครามในครั้งนี้เพิ่มขึ้นกว่าเดิม

อาวุธสำคัญที่ชาติมหาอำนาจทั้งสองใช้ทำสงคราม คือการตั้งกำแพงภาษีสินค้านำเข้า ที่ต่างฝ่ายต่างก็ต้องจ่ายเพื่อซื้อสินค้าจากอีกฝ่าย โดยเริ่มต้นอย่างเป็นทางการในปี ๒๕๖๑

๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ถือเป็นวันที่อเมริกาเริ่มเรียกเก็บภาษีนำเข้าสินค้าประเภท ๑ จากจีน มูลค่ารวม ๓๔,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ และทบทุนการเก็บภาษีนำเข้าสินค้าประเภท ๒ ในอัตราภาษี ร้อยละ ๒๕ มูลค่ารวม ๑๖,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ จีนได้กลับด้วยการประกาศเก็บภาษีจากอเมริกาด้วยอัตราภาษีเดียวกัน มูลค่ารวม ๓๔,๐๐๐ ล้านดอลลาร์

สงครามการค้าระหว่างอเมริกา-จีน ทวีความรุนแรงขึ้น โดยอเมริกา ได้ตั้งกำแพงภาษีต่อสินค้าจีนรอบใหม่มูลค่า ๒ แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ ๖.๕ ล้านล้านบาท ซึ่งมีผลบังคับใช้ ๒๔ ก.ย.๖๒ โดยเริ่มเก็บจากร้อยละ ๑๐ และเพิ่มเป็นร้อยละ ๒๕ ในช่วงปีหน้า เว้นแต่ว่าทั้งสองประเทศจะเจรจากันได้

มีสินค้าเกือบ ๖,๐๐๐ รายการ ที่ได้รับผลกระทบจากการตั้งกำแพงภาษี ถือเป็นกำแพงภาษีกับสินค้ามากที่สุดเท่าที่เคยมีมาของอเมริกา ซึ่งระบุว่า ใช้มาตรการนี้เพื่อตอบโต้การทำการค้าที่ไม่เป็นธรรมของจีน ซึ่งกระเป่าถือ ข้าว และสิ่งทอ รวมอยู่ในรายการสินค้าเหล่านั้น แต่สินค้าบางรายการที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบอย่าง นาฬิกาอัจฉริยะ และเก้าอี้ขีายาวสำหรับเด็ก ยังไม่ได้รับผลกระทบในครั้งนี้

ด้านจีนแสดงความไม่พอใจกับความเคลื่อนไหวครั้งนี้ โดยเนื้อความในสมุดปกขาวของทางการที่รายงานโดยสำนักข่าวซินหัวนั้น ทางการจีนระบุว่า อเมริกา ใช้วิธีการ "ข่มเหงรังแกทางการค้า" "ข่มขู่คุกคามประเทศอื่นด้วยมาตรการทางเศรษฐกิจ" และสร้างความเสียหายให้กับเศรษฐกิจโลก

บทที่ ๒

ความเป็นมา ความสำคัญและสาเหตุของสงครามการค้าอเมริกา-จีน

๒.๑ ความเป็นมาของสงครามการค้า

“สงครามการค้าระหว่างอเมริกา-จีน” เป็นสงครามที่เกิดขึ้นระหว่างชาติมหาอำนาจของโลกสองชาติ คือสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดมาจากนโยบายของประธานาธิบดีคนปัจจุบันของอเมริกา คือ นายโดนัลด์ ทรัมป์ ที่เริ่มหาเสียงด้วยแคมเปญ “America Great Again” ในการเลือกตั้งของสหรัฐฯในปี ๒๕๕๙ และได้ก้าวเข้ามาเป็นประธานาธิบดีสหรัฐฯคนที่ ๔๕ โดยวิธีการที่ทรัมป์ใช้เพื่อให้บรรลุ “America Great Again” คือ ลดการขาดดุลของอเมริกา ซึ่ง ๕ ประเทศที่เกินดุลการค้ากับอเมริกา ได้แก่ จีน ,เม็กซิโก ,แคนาดา ,ญี่ปุ่น ,เยอรมนี แต่ประเทศจีนเป็นประเทศที่เกินดุลการค้ากับอเมริกามากที่สุดทำให้อเมริกามุ่งทำสงครามการค้ากับจีน นอกเหนือไปจากการทำสงครามการค้ากับประเทศอื่น การเปิดสงครามการค้ากับจีนนั้น ถือว่าเป็นสงครามที่มีความรุนแรงและทำให้เศรษฐกิจโลกได้รับผลกระทบมากที่สุด

นโยบายโดนัลด์ทรัมป์

นายโดนัลด์ ทรัมป์ ที่เริ่มหาเสียงด้วยแคมเปญ “America Great Again” ในการเลือกตั้งของสหรัฐฯ ในปี ๒๕๕๙ และได้ก้าวเข้ามาเป็นประธานาธิบดีสหรัฐฯคนที่ ๔๕ ที่มาของชัยชนะของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์นั้น อาจเกิดจากการที่สถานการณ์ของอเมริกา ในขณะที่เลือกตั้งนั้นตกอยู่ในสภาพที่เต็มไปด้วยปัญหามากมายภายใต้การบริหารงานของประธานาธิบดีบารัค โอบามาแห่งพรรคเดโมแครต ซึ่งมีแนวโน้มที่อาจก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายขึ้นมาท่ามกลางประชาชนทั่วทั้งประเทศ โดยเฉพาะนโยบายเอาใจคนผิวสี จึงเป็นไปได้ว่าคนที่สนับสนุนโดนัลด์ ทรัมป์ส่วนใหญ่เป็นคนผิวขาว ซึ่งเป็นพลเมืองที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากกว่าร้อยละ

๗๐ ในขณะที่นางฮิลลารี คลินตันก็มีการเสนอนโยบายในการหาเสียงที่ไม่ได้มีความแตกต่างหรือโดดเด่นไปจากรัฐบาลเดิมเท่าไรนัก การที่นายโดนัลด์ ทรัมป์นำแคมเปญ “Make America Great Again” ขึ้นมาอาจไปโดนใจชาวอเมริกันและทำให้ชาวอเมริกันมีความหวังขึ้นมา นโยบายที่มีสไตล์ Protectionism ดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการประกาศกำแพงกันระหว่างอเมริกากับเม็กซิโกเพื่อลดปัญหาการลักลอบเข้าประเทศเข้ามาแย่งงานทำหรือการสร้างกำแพงภาษีกันไม่ให้สินค้าราคาถูกจากจีนเข้ามาในอเมริกา เหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าชาวอเมริกันเริ่มมีท่าทีเห็นด้วยกับแนวคิดการค้าเสรีในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นไปได้ว่าคนอเมริกายังไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควรในช่วงที่สถานการณ์ภายในอเมริกาเองก็อยู่ในจุดตกต่ำ มีปัญหาการว่างงาน ระบบสาธารณสุขที่แพง แอชญากรรมที่เพิ่มขึ้น ปัญหาการก่อการร้ายที่สร้างความวิตกกังวล ความหวาดกลัวของชาวอเมริกันเมื่อนายโดนัลด์ ทรัมป์ได้เสนอแนวคิดในการจัดการการก่อการร้ายอย่างเด็ดขาดด้วยการใช้กำลังทหาร พร้อมทั้งประกาศกร้าวไม่ให้ชาวมุสลิมเข้าประเทศ ก็ยิ่งทำให้นายโดนัลด์ ทรัมป์ได้ใจชาวอเมริกันที่ดำรงชีวิตด้วยความหวาดกลัวตลอดหลายปีที่ผ่านมา

ภายหลังจากที่นายโดนัลด์ ทรัมป์ ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีคนที่ ๔๕ ของสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ นับได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ เพราะโดนัลด์ ทรัมป์ มาพร้อมกับนโยบาย “Make America Great Again” and “America First” ที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมถึงการค้าการลงทุนกับภูมิภาคเอเชียซึ่งมีประเทศไทยรวมอยู่ด้วย ซึ่งแนวนโยบายนี้เป็นการกำหนดทิศทางอนาคตของอเมริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายกีดกันทางการค้า (Protectionist Trade Policies) อาทิ นโยบายการปรับขึ้นภาษีสินค้าของจีนและเม็กซิโกเป็นร้อยละ ๔๕ และ ๓๕ ตามลำดับ การถอนตัวจากความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (TPP : Trans-Pacific Partnership) การปรับปรุงข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA : North American Free Trade Agreement) เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่ออเมริกามากขึ้น

ในขณะที่เดียวกันอเมริกาได้แสดงจุดยืนในการปราบปรามและส่งกลับแรงงานผู้อพยพที่เข้ามาอยู่ในอเมริกาอย่างผิดกฎหมายด้วยมาตรการเด็ดขาด รวมถึงความเข้มงวดในการออกใบอนุญาตทำงานแก่แรงงานต่างด้าวยิ่งขึ้น

นโยบายสำคัญด้านเศรษฐกิจของประธานาธิบดีทรัมป์

นโยบายเศรษฐกิจเน้นความสำคัญเรื่องการสร้างพลวัตทางเศรษฐกิจและการสร้างแรงงานใหม่ให้กับชาวอเมริกันกว่า ๒๕ ล้านตำแหน่งงาน มาตรการกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ ๓.๕ ต่อปี รวมถึงการลดภาษีภาคส่วนโดยเฉพาะผู้ใช้แรงงานและชาวอเมริกันผู้มีรายได้ปานกลาง

ส่วนนโยบายการค้าเน้นการปกป้องการค้าและลดการขาดดุลการค้าโดยประกาศถอนตัวจากความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (TPP) และมีแนวโน้มถอนตัวจากการข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) หากไม่บรรลุผลการเจรจาในเงื่อนไขและผลประโยชน์กับ NAFTA

นโยบายของนายโดนัลด์ ทรัมป์ยังมีความชัดเจนในเรื่องการอพยพและผู้ลี้ภัย โดยจะจำกัดบทบาทแรงงานต่างชาติด้วยการผลักดันแรงงานผิดกฎหมายจำนวนหลายล้านคนออกนอกประเทศ และเพิ่มโอกาสให้กับคนในประเทศด้วยการสร้างตำแหน่งงานใหม่สำหรับชาวอเมริกันที่อดอยากและว่างงาน นอกจากนี้ยัง

ปฏิเสธผู้ลี้ภัยต่างชาติโดยเฉพาะชาวเม็กซิกันด้วยการสร้างกำแพงกันตามแนวพรมแดนระหว่างอเมริกากับเม็กซิโก โดยนายโดนัลด์ ทรัมป์ เชื่อว่าเป็นอีกสาเหตุหนึ่งของการก่ออาชญากรรมภายในประเทศ เช่นเดียวกับชาวมุสลิมที่ถูกปิดกั้นมากขึ้นในอเมริกา

นโยบายของ สีจิ้นผิง

จุดเริ่มต้นของนโยบาย เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๕ พ.ย.๒๕๕๕ เมื่อ ดร.สีจิ้นผิง ขึ้นเป็นผู้นำสูงสุดพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งประธานาธิบดีได้ ๑๖ วัน ดร.สีจิ้นผิงได้ไปเยี่ยมชมนิทรรศการ “หนทางสู่ความเจริญรุ่งเรือง” ในวันที่ ๑ ธ.ค.๒๕๕๕ ที่พิพิธภัณฑ์แห่งชาติจีนในกรุงปักกิ่งและได้เอ่ยถึงคำว่า “Chinese Dream” หลังจากนั้น ในเดือน พ.ค.๒๕๕๘ รัฐบาลจีนจึงประกาศแผนยุทธศาสตร์ “Made in China 2025” (MiC 2025) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศจีนจากการเป็นประเทศผู้รับจ้างผลิตสินค้ารายใหญ่ที่เน้นการผลิตเชิงปริมาณไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำของโลกที่เน้นคุณภาพของสินค้าและบริการ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างการผลิตของจีนที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคตดังกล่าว อาจนำมาซึ่งการเปลี่ยนโฉมหน้าของการค้า การลงทุนและห่วงโซ่อุปทานภายในภูมิภาคได้

จีนได้ดำเนินการแผนยุทธศาสตร์ “Made in China 2025” ภายใต้ ๑๐ อุตสาหกรรมแห่งอนาคตของจีน ซึ่งนับเป็นกลยุทธ์การพัฒนานวัตกรรมด้านอุตสาหกรรมการผลิต การประสานเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับภาคอุตสาหกรรมรวมถึงการสร้างเชื่อมั่นให้กับตราสินค้าของจีนในตลาดต่างประเทศ

ประเด็นสำคัญอยู่ที่แนวคิดที่การปรับใช้กลยุทธ์การรวมกันในแนวดิ่ง (Vertical integration) ด้วยการสร้างห่วงโซ่การผลิตผ่านการพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน (Supporting industry) ภายในประเทศจีนเอง ทั้งในแง่ของการจัดหาวัตถุดิบหรือการผลิตสินค้าชั้นกลางในประเทศควบคู่ไปกับการพัฒนาสินค้าหรือบริการแห่งอนาคต จนอาจส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่การผลิตหรือสินค้าอุตสาหกรรมชั้นกลางจากต่างประเทศ จนส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานเดิมของประเทศคู่ค้าเดิมของจีน (Regional supply chain disruption) ซึ่งจีนนับเป็นคู่ค้าสำคัญที่สุดของไทยในปัจจุบัน

ประเทศไทยยังมีโอกาสในการร่วมเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่การผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์แห่งอนาคตของจีนที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ผ่านการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ไปเป็น Smart electronics มากยิ่งขึ้น อาทิ แผงวงจรรวมประเภทเซ็นเซอร์ หรือการเป็นศูนย์กลาง Platform ทางด้าน ICT กับบริษัทจีนในภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้ ผู้ประกอบการไทยยังสามารถนำเข้าสินค้าเทคโนโลยีที่ได้เปรียบทางด้านราคามากกว่าประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำอื่นๆ เพื่อมาปรับปรุงกระบวนการผลิต

ในช่วงที่ผ่านมา อุตสาหกรรมการผลิตจีนเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ ทั้งข้อจำกัดที่เพิ่มมากขึ้นในด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรอันเป็นผลจากการผลิตในภาคอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลภาวะเป็นพิษและการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง ปัญหาการควบคุมคุณภาพสินค้า ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นตามอัตราค่าแรงงานที่ปรับสูงขึ้น รวมทั้งภาวะการชะลอตัวของเศรษฐกิจและการส่งออก ในขณะเดียวกัน จีนก็ต้องรับมือกับแรงกดดันจากการแข่งขันทั้งจากประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างเยอรมนี อเมริกา และญี่ปุ่นที่เร่งดำเนินนโยบายส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตอย่างต่อเนื่อง และจากประเทศกำลังพัฒนาอย่างอินเดียและบราซิลที่มีความได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิตต่ำใกล้เคียงกับจีนจากปัจจัยข้างต้น ทำให้รัฐบาลจีนมีแนวคิดที่จะปฏิรูปอุตสาหกรรมการผลิตของประเทศ โดยเปลี่ยนรูปแบบการผลิตของภาคอุตสาหกรรมจากการผลิตที่ใช้เครื่องจักรและแรงงานและเน้นปริมาณไปสู่การผลิตที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงและเน้นคุณภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของภาคการผลิตจีนให้สามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ ดังนั้น

แผนยุทธศาสตร์ Made in China 2025 ภายใต้ ๑๐ อุตสาหกรรมแห่งอนาคตของจีน

ยุทธศาสตร์ “Made in China 2025” ที่ได้ประกาศออกมาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีนฉบับที่ ๑๓ ได้แบ่งช่วงเวลาการปฏิรูปด้านการผลิตและอุตสาหกรรมของประเทศออกเป็น ๓ ระดับขั้น ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ ๑ (ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๘) มุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการผลิตในภาคอุตสาหกรรมและยกระดับผลิตภาพแรงงาน รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของภาคอุตสาหกรรมการผลิต โดยมีเป้าหมายเพิ่มผลิตภาพแรงงาน ลดต้นทุนการผลิตและลดอัตราการปล่อยของเสียร้อยละ ๕๐ จากปัจจุบัน ทั้งนี้ ภายใต้การพัฒนาในขั้นนี้ ทางการเงินยังมีความพยายามในการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการจีนสามารถริเริ่มการพัฒนาตราสินค้าผ่านการวิจัยและพัฒนาด้วยตนเองจนก่อให้เกิดสินค้าหรือบริการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในจีน หรือที่เรียกว่า Created in China1

ขั้นที่ ๒ (ปี ๒๕๖๙ - ๒๕๗๘) มุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการสร้างนวัตกรรมให้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ขั้นที่ ๓ (ปี ๒๕๗๙ - ๒๕๙๒) มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพความแข็งแกร่งของอุตสาหกรรมการผลิตจีนขึ้นสู่ระดับประเทศมหาอำนาจด้านการผลิตชั้นนำของโลกในปี ๒๕๙๒ ซึ่งเป็นปีเดียวกันกับการเฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปีของการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน

ในส่วนของกรอบปฏิรูปในขั้นที่ ๑ ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนากออกเป็น ๓ ช่วงย่อย ได้แก่

๑. ช่วงปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ เป็นช่วงที่ทางการจีนวางรากฐานสำหรับการพัฒนาตราสินค้าและคุณภาพของสินค้าจีน

๒. ช่วงปี ๒๕๖๒-๒๕๖๔ เป็นช่วงที่วางเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนทางการตลาดของตราสินค้าจีนในประเทศ

๓. ช่วงปี ๒๕๖๕-๒๕๖๗ เป็นช่วงที่ขยายตลาดตราสินค้าของจีนให้เป็นที่รู้จักและยอมรับมากขึ้นในเวทีโลก

ทั้งนี้ แผนยุทธศาสตร์ Made in China 2025 ชำรงต้น อยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการต่อยอดในอนาคตมากที่สุด ๑๐ อุตสาหกรรมด้วยกัน ผ่านการให้ความสำคัญต่อการพัฒนา นวัตกรรมด้านอุตสาหกรรมการผลิต การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การประสานเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ากับภาคอุตสาหกรรมรวมถึงการสร้างเชื่อมั่นให้กับตราสินค้าของจีนในตลาดต่างประเทศ โดยแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวไม่เพียงช่วยเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศ หากยังเป็นการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชน โดยเฉพาะกลุ่ม Startup เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น และยังสามารถต่อยอดการพัฒนาไปยังอุตสาหกรรมบริการที่มีความเกี่ยวข้องกับภาคการผลิตได้อีกด้วย โดย ๑๐ อุตสาหกรรมแห่งอนาคตของจีนมีดังนี้

๑. อุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ
๒. อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการผลิตที่ควบคุมด้วยระบบ Numerical Control (NC) และหุ่นยนต์
๓. อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์อากาศยานและอวกาศ
๔. อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือด้านวิศวกรรมทางทะเลและเรือที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง
๕. อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ขนส่งทางรถไฟที่ทันสมัย
๖. อุตสาหกรรมยานยนต์ประหยัดพลังงานและยานยนต์พลังงานใหม่
๗. อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ด้านพลังงานไฟฟ้า
๘. อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือทางการเกษตร
๙. อุตสาหกรรมการผลิตวัสดุขั้นสูง
๑๐. อุตสาหกรรมผลิตยาชีวภาพและอุปกรณ์การแพทย์ประสิทธิภาพสูง

ทั้งนี้ การที่ทางการจีนจะขับเคลื่อน ๑๐ อุตสาหกรรมแห่งอนาคตและอุตสาหกรรมสนับสนุนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้นั้น จุดเริ่มต้นที่สำคัญคงอยู่ที่ยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการและการเตรียมความพร้อมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งทรัพยากรมนุษย์และบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมนั้นๆ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตสินค้าแห่งอนาคต ซึ่งทางการจีนหรือภาครัฐจะเน้นการเป็น Facilitator ให้กับผู้ประกอบการจีนในภาคเอกชนให้สามารถก้าวเข้าสู่อุตสาหกรรมแห่งอนาคตได้

อย่างเต็มรูปแบบ อาทิ การริเริ่มโครงการนำร่องด้านการผลิตอัจฉริยะ ซึ่งให้ผลลัพธ์ในช่วงที่ผ่านมาเป็นที่น่าพึงพอใจ

นอกจากนี้ แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคตของจีนนั้นจะเน้นกลยุทธ์การรวมกันในแนวตั้ง (Vertical integration) ด้วยการสร้างห่วงโซ่การผลิต ทั้งในแง่ของการจัดหาวัตถุดิบหรือการผลิตสินค้าชั้นกลางในประเทศควบคู่ไปกับการพัฒนาสินค้าหรือบริการแห่งอนาคต อันจะมีส่วนช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน (Supporting industry) เพื่อสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่มูลค่าภายในจีนเอง และทดแทนการพึ่งพาการนำเข้าสินค้าชั้นกลาง อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมกลางของผลิตภัณฑ์พลาสติกจีนผ่านโครงการ Coal-to-olefins (CTO) และ Methanol-to-olefins (MTO) เพื่อให้ได้มาซึ่งเม็ดพลาสติกจำพวก PE, PVA และ EVA หรือการพัฒนาชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วนยานยนต์แห่งอนาคตขึ้นเองในประเทศอย่าง แผงวงจรรวม (Integrated Circuits: ICs) และแบตเตอรี่ยานยนต์ไฟฟ้า ผ่านการสนับสนุนด้านเงินทุน (Financial policies, funds, and subsidy) ในด้านการวิจัยและพัฒนา

จากการประเมินความคืบหน้าของโครงการนำร่องด้านการผลิตอัจฉริยะจำนวน ๑๐๙ โครงการ ที่ได้รับการอนุมัติในช่วงปี ๒๕๕๘-๒๕๕๙ พบว่า โครงการทั้งหมดมีประสิทธิภาพด้านการผลิตเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๓๘ ประสิทธิภาพการใช้พลังงานเพิ่มขึ้นร้อยละ ๙.๕ ในขณะที่ต้นทุนการผลิตลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๒๑

อีกทั้ง ความร่วมมือระหว่างบริษัทด้านเทคโนโลยี และ MNC ขนาดใหญ่กับ SME และ Startup ขนาดเล็กซึ่งเป็นภาคเอกชนด้วยกันเองนั้นจะมีส่วนช่วยพัฒนาห่วงโซ่การผลิตข้างต้นได้อีกทาง ผ่านบทบาทของบริษัทขนาดใหญ่ในการเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ SME และบ่มเพาะศักยภาพของ SME ให้เติบโตไปพร้อมกัน (SME startup accelerator) หรือแม้แต่ความร่วมมือของบริษัทด้านเทคโนโลยี ขนาดใหญ่ของจีนกับ SME ที่อยู่ในภาคการผลิตรูปแบบเก่า (Old manufacturing) ในการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตให้เข้าสู่ระบบอัตโนมัติและเน้นการใช้หุ่นยนต์มากยิ่งขึ้น โดยแนวทางการพัฒนาดังกล่าวมีส่วนช่วยทำให้ทางการเงินสามารถบรรลุเป้าหมายสัดส่วนการรับซื้อวัตถุดิบและสินค้าชั้นกลางภายในประเทศสำหรับการผลิตสินค้าแห่งอนาคต (Domestic content of core components and materials) ที่ร้อยละ ๔๐ ในปี ๒๕๖๓ และร้อยละ ๗๐ ในปี ๒๕๖๓ ตามลำดับ

หากเจาะลึกเฉพาะผู้ประกอบการ SME ตลาดจีนก็นับได้ว่าเป็นตลาดส่งออกสำคัญที่สุดของ SME ไทยด้วยมูลค่าการส่งออกกว่า ๒๔๕,๐๐๐ ล้านบาทในปี ๒๕๕๙ หรือคิดเป็นสัดส่วนถึงกว่าร้อยละ ๓๐

ของการส่งออกทั้งหมดของไทยไปจีน ตัวอย่างที่สำคัญในช่วงที่ผ่านมา ได้แก่ บริษัทด้านเทคโนโลยี ขนาดใหญ่ของจีนในมหานครเทียนจิน ซึ่งเป็นหนึ่งในบริษัทด้านเทคโนโลยี ขนาดใหญ่ที่ดำเนินงานโดยรัฐวิสาหกิจ ได้ริเริ่มโครงการบ่มเพาะพนักงานภายในกว่า ๑๖๐,๐๐๐ คน ให้รังสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆภายในบริษัท จนก่อให้เกิด “Startup CEO” ขึ้นแล้วกว่า ๒๕,๐๐๐ คน ที่สามารถรวมเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานของบริษัท

ผู้ประกอบการ SME ของไทยที่ส่งสินค้าไปจีนส่วนใหญ่จะเป็นผลิตภัณฑ์พลาสติก สินค้าโภคภัณฑ์ อย่างยางพาราและของที่ทำจากยางรวมถึงสินค้าอุปโภคบริโภคอย่างไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ (เฟอร์นิเจอร์) พืชผักและผลไม้ และธัญพืช ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกมูลค่าเพิ่มไม่สูงมากนัก อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับทิศทางการ

ส่งออกของจีนที่หันมาเน้นสินค้าอุตสาหกรรมขั้นสูงมากขึ้นในช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะสินค้าอิเล็กทรอนิกส์อย่างสมาร์ทโฟน ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าหรือเครื่องจักรกลต่างๆ ซึ่งจีนมีความต้องการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมชั้นกลางสำหรับการผลิตสินค้าข้างต้นมากขึ้นในปี ๒๕๖๐ ที่ผ่านมา

นอกจากนี้ ความพยายามของทางการจีนในการพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุนภายในประเทศเพื่อบรรลุเป้าหมายการเพิ่มสัดส่วนรับซื้อวัตถุดิบและสินค้าชั้นกลางภายในประเทศนั้น อาจส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานเดิมของประเทศคู่ค้าเดิมของจีน (Regional supply chain disruption) ซึ่งไทยก็นับได้ว่าเป็นประเทศนำเข้าที่สำคัญอันดับที่ ๙ ของจีนในปี ๒๕๖๐ ขณะที่จีนเองก็เป็นประเทศส่งออกอันดับที่ ๑ ของไทย ดังนั้นประเด็นนี้ย่อมนำมาซึ่งความท้าทายต่อการส่งออกของผู้ประกอบการ SME ไทยในระยะข้างหน้า

ดังนั้น จึงนับเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทยในการร่วมเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่การผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์แห่งอนาคตของจีนที่มีมูลค่าเพิ่มสูงให้กับบริษัทจีน บนข้อได้เปรียบของไทยในฐานะหนึ่งในศูนย์กลางการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน ที่มีอุตสาหกรรมสนับสนุนเพียงพอและมีแรงงานที่มีทักษะค่อนข้างสูง อีกทั้งยังสามารถส่งออกชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อตอบโจทย์การผลิตสินค้าของจีนได้ดีในช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ และ แผงวงจรรวม (Integrated Circuits: ICs) ซึ่งคาดว่าส่วนใหญ่นำไปใช้กับยานยนต์ ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยสามารถปรับโครงสร้างการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ของไปสู่ Smart Electronics โดยอาจร่วมลงทุนกับนักลงทุนจีนที่มีศักยภาพโดยโอกาสในการร่วมเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่การผลิตของจีนอาจสามารถแบ่งได้เป็น ๓ ส่วน ดังนี้

๑. การพัฒนาชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์สำหรับสายการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีฐานการผลิตในจีน หรือในประเทศต่างๆ (Regional production hub) ซึ่งผู้ประกอบการไทยสามารถพัฒนาการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ประเภทเซ็นเซอร์ของระบบต่าง ๆ ในยานยนต์ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพในการผลิต

๒. การพัฒนาชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ประเภทเซ็นเซอร์เพื่ออุตสาหกรรมแห่งอนาคตอื่นๆ ภายในประเทศของจีนที่ต้องใช้ Smart electronics แต่ไม่ได้ถูกจัดเป็นสินค้าอุปโภคบริโภค อาทิ อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ และอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร (Smart farming, Nutrition test machine) หรืออุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์การแพทย์ประสิทธิภาพสูง

๓. การวิจัยและพัฒนาแพลตฟอร์มพื้นฐานด้าน ICT แบบเปิด และ Data Center สำหรับองค์กรในอุตสาหกรรมต่างๆ โดยอาจเน้นการพัฒนาวัฒนธรรมความร่วมมือและการคิดค้นกลยุทธ์การจัดการปัญหาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกับลูกค้าและพันธมิตรทางธุรกิจทั้งในประเทศไทย รวมไปถึงประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒.๒ ความสำคัญของสงครามการค้าอเมริกา-จีน

จากการที่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ได้ประกาศใช้นโยบายกีดกันทางการค้าคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อบริบทการค้าและการลงทุนของโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากอเมริกาเป็นผู้บริโภคขั้นสุดท้ายที่ใหญ่ที่สุดในโลก การถอนตัวจากความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (TPP) การเจรจาแก้ไขข้อตกลง

เขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ(NAFTA) หรือการปรับขึ้นภาษีนำเข้าจากจีนและเม็กซิโก เหล่านี้นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ที่จะส่งผลกระทบต่อในวงกว้างรวมถึงประเทศไทย ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นคือผลกระทบทางอ้อมจากการที่คู่ค้าไทยอย่างจีนได้รับผลกระทบจากนโยบายดังกล่าว

ทั้งนี้ ผลกระทบที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยคือ

๑. การกำหนดกำแพงภาษีนำเข้าจากจีนเป็นร้อยละ ๔๕ จากการที่อเมริกาขาดดุลการค้ากับจีนเป็นอันดับหนึ่ง ผลกระทบทางอ้อมต่อการส่งออกสินค้าของไทย โดยเฉพาะสินค้าประเภทวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทานที่ส่งไปจีนและจีนส่งต่อไปอเมริกา อาทิเช่น เคมีภัณฑ์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และสิ่งทอเป็นหลัก คาดการณ์มูลค่าส่งออกลดลงร้อยละ ๐.๖ หรือประมาณ ๔๙,๐๐๐ ล้านบาท

๒. สินค้าจีนถูกกีดกันอาจทำให้สินค้าไทยในประเภทเดียวกันหรือใกล้เคียงย่อมมีโอกาสมาแทนที่สินค้าจีนนั้นๆได้ ซึ่งหลักๆคือ สินค้าประเภท เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักรและอุปกรณ์การแพทย์ คาดการณ์มูลค่าส่งออกจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔ หรือประมาณ ๓๓,๐๐๐ ล้านบาท หากพิจารณาเปรียบเทียบทั้งสองด้านแล้ว จะเห็นว่าการส่งออกของไทยจะเสียหายเพียงเล็กน้อยที่ร้อยละ ๐.๒ (ปี๒๕๖๐)

๓. การยกเลิกความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (TPP) และการเจรจาข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) ซึ่งจะส่งผลต่อการส่งออกของไทยไปอเมริกา เมื่อเทียบกับประเทศสมาชิกที่ไม่ใช่อเมริกาแล้ว การดำเนินการของ TPP ก็จะทำให้การส่งออกได้ยาก ส่งผลให้ประเทศสมาชิก ๑๖ ประเทศรวมถึงประเทศไทยต้องเร่งผลักดันการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ในภูมิภาค หรือ Region Comprehensive Economic Partnership (RCEP) เพื่อสร้างความได้เปรียบทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ RCEP เป็นความตกลงที่ผลกระทบสูงต่อเอเชีย แปซิฟิก โดยมีเอเชียเป็นแกนกลางผนวกกับอีก ๑๖ ประเทศ ได้แก่ จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ดังนั้นหากไม่มี TPP แล้ว RCEP จะมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในโลก

๒.๓ สาเหตุของสงครามการค้าอเมริกา-จีน

๒.๓.๑ อเมริกาได้ตรวจสอบนโยบายการค้าของจีน โดยทำเนียบขาวระบุว่า “พบการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หลายประการของจีนรวมถึง “กฎหมายห้ามต่างชาติครอบครองกิจการ” หมายความว่า นักลงทุนต่างชาติที่ต้องการเข้าไปลงทุนในจีนจะต้องมีคนจีนเป็นหุ้นส่วนร่วมด้วย ซึ่งมีผลกดดันให้หลายบริษัทต่างชาติต้องยอมถ่ายโอนเทคโนโลยีให้จีนเพื่อให้สินค้าเหล่านั้นเข้าสู่ตลาดจีนได้

๒.๓.๒ อเมริกาหันนโยบาย “Made in China 2025” เป็นนโยบายที่จีนพยายามจะพัฒนาสินค้าที่มีคุณภาพสูง และรวมไปถึงสินค้า Hi-technology มากขึ้น สินค้าบางส่วนที่มีปัญหาละเมิดลิขสิทธิ์ไม่ว่าจะเป็นสินค้ากลุ่ม IT ทั้ง Hardware และ Software และสินค้าชนิดอื่นๆ ซึ่งประเด็นนี้ทำให้ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ของอเมริกาไม่พอใจอย่างมาก

๒.๓.๓ อเมริกาต้องการลดการขาดดุลทางการค้ากับประเทศจีนและการว่างงานในอเมริกา ซึ่งการเพิ่มกำแพงภาษีต่อจีน ในมุมมองของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์จะเป็นการเพิ่มการจ้างงานในอเมริกา

บทที่ ๓

สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มของสถานการณ์สงครามการค้าอเมริกา-จีน

๓.๑ แนวโน้มของสถานการณ์สงครามการค้าและผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทย

จากสถานการณ์สงครามการค้าที่ยืดเยื้อมานาน และไม่มีทีท่าจะยุติ จากเหตุการณ์ที่ผู้นำของทั้งสองประเทศยังคงยื้อเวลาการเซ็นสัญญายุติการตั้งกำแพงภาษีต่อกัน หรือที่เรียกว่า “ข้อตกลงทางการค้า Phase 1” ทำให้สถานการณ์สงครามเลวร้ายมากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก ทำให้เศรษฐกิจการค้าโลกชะลอตัว การส่งออกสินค้าก็ชะลอตัวเช่นเดียวกัน ในส่วนของประเทศไทยผลกระทบของสงครามการค้าและสถานการณ์การเมืองภายในประเทศที่ยังขาดเสถียรภาพ มีความไม่แน่นอนทำให้การค้าและการลงทุนชะลอตัว แนวโน้มเศรษฐกิจไทยขยายตัวต่ำกว่าที่ประเมินไว้ ส่วนรัฐบาลแม้จะมีมาตรการพยุงเศรษฐกิจก็ทำได้แค่ประคับประคองไปก่อน

หากอเมริกาและจีนบรรลุข้อตกลงการค้า Phase 1 จะทำให้กำแพงภาษีลดลง การขายสินค้าและบริการของไทยที่เป็นธุรกิจที่มีแนวโน้มที่ดีกว่าธุรกิจอื่นๆ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จะทำให้เงินที่เป็นลูกค้าคนสำคัญกลับมามีอำนาจในการซื้อสินค้าอีกครั้งและส่งผลให้เศรษฐกิจของไทยดีขึ้น

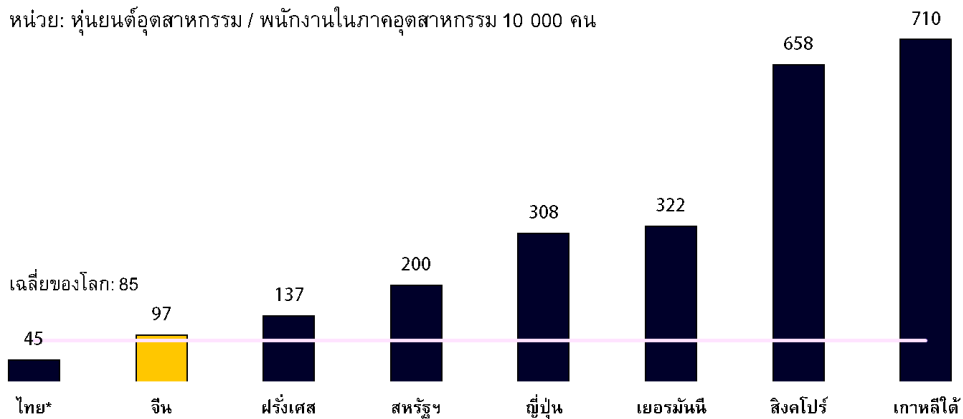
แนวโน้ม สถานการณ์และ ผลกระทบ ๕ ด้าน	ผลกระทบด้านบวก	ผลกระทบด้านลบ
ด้านเศรษฐกิจ	<p>๑. ปี ๒๐๒๐ เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มขยายตัวใกล้เคียงกับปี ๒๐๑๙ ที่ ๒.๘ ตามภาคส่งออกที่มีทิศทางทรงตัว</p> <p>๒. หากการเจรจาระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีนรอบ Phase1 มีการยุติการตั้งกำแพงภาษีชั่วคราว จะทำให้ประเทศไทยได้รับผลประโยชน์ในด้านการส่งออกจะสามารถส่งออกสินค้าได้มากขึ้น</p> <p>๓. ผลผลิตในด้านการท่องเที่ยวและโรงแรมมากที่สุดหากสหรัฐอเมริกาดำเนินการตั้งกำแพงภาษีลงจีนที่เป็นลูกค้ารายใหญ่กลับมามีกำลังซื้อสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น</p>	<p>๑. ปริมาณการค้าโลกที่มีแนวโน้มขยายตัวลดลงในปี ๒๐๑๙</p> <p>๒. การชะลอตัวของเศรษฐกิจกลุ่มประเทศ DM ซึ่งเป็นคู่ค้าหลักของไทยส่งผลต่อการค้า การท่องเที่ยว การลงทุน</p> <p>๓. การส่งออกสินค้าจากไทยไปสหรัฐอเมริกาประสบปัญหาจากการตั้งกำแพงภาษีและปรับลด GSPต่อประเทศไทย</p>

แนวโน้ม สถานการณ์และ ผลกระทบ ๕ ด้าน	ผลกระทบด้านบวก	ผลกระทบด้านลบ
ด้านการเมือง	<p>๑. เศรษฐกิจของประเทศและภาคครัวเรือนดีขึ้นทำให้ทุกภาคส่วนมีกำลังในการเสียภาษี</p> <p>๒. รัฐบาลสามารถเก็บภาษีส่งออกและนำเข้าได้</p> <p>๓. รัฐบาลมีงบประมาณที่จะนำไปพัฒนาประเทศได้</p> <p>๔. เมื่อคนมีความอยู่ดีกินดีก็ไม่ออกมาประท้วงหรือเรียกร้องให้รัฐบาลลาออก ประชาชนยอมสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐบาล และทำให้รัฐบาลดำรงอยู่ได้ตลอดวาระ ทำให้การเมืองเกิด</p>	

	<p>เสถียรภาพ นโยบายต่าง ๆ มีการสานต่อแบบไม่ติดขัด โครงการต่าง ๆ สามารถทำให้ประสบความสำเร็จได้</p> <p>๕. เมื่อการเมืองเกิดเสถียรภาพ</p> <p>นักลงทุนจากต่างประเทศเกิดความเชื่อมั่น และเข้ามาลงทุน เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจให้ดีขึ้นตามไปด้วย</p>	
--	--	--

แนวโน้มสถานการณ์และผลกระทบ ๕ ด้าน	ผลกระทบด้านบวก	ผลกระทบด้านลบ
ด้านสังคมจิตวิทยา		<p>๑. ไทยพึ่งพาการส่งออกเป็นหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเมื่อส่งออกไม่ได้ ผู้ผลิตไทยก็จะลดการผลิตลง และลดต้นทุนการผลิตโดยการลดการจ้างงาน ล่วงเวลาจนถึงการปลดคนงานเมื่อคนงานไม่สามารถส่งเงินกลับบ้านให้ลูก และพ่อแม่ที่ต่างจังหวัดได้เงินที่เคยไหลจากเมืองสู่ภาคชนบทก็จะหายไป</p> <p>๒. ปัญหาเงินไหลออกนอกประเทศ เนื่องจากผู้ผลิตไทยนิยมใช้บริการแรงงานต่างด้าวสำหรับแรงงานไร้ฝีมือและแรงงานกึ่งฝีมือ คนงานเหล่านี้ทำงานและส่งเงินกลับบ้านทุกเดือนเท่ากับเงินไหลออกนอกประเทศ สมมติมีแรงงานต่างด้าว ๑๐ ล้านคนส่งเงินกลับบ้านเดือนละ ๑,๕๐๐ บาท/คน หมายความว่าจะมีเงินไหลออกจากระบบเศรษฐกิจไทยเดือนละ ๑.๕ หมื่นล้านบาท</p> <p>๓. สังคมสูงวัยไม่มีงานทำ ไม่มีเงินในวัยชรา</p>

หน่วย: หุ่นยนต์อุตสาหกรรม / พนักงานในภาคอุตสาหกรรม 10 000 คน

ที่มา: การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ World Intellectual Property Organization และ IFI Claims

สัดส่วนการใช้หุ่นยนต์ต่อพนักงานหนึ่งหมื่นคนในภาคอุตสาหกรรมการผลิต ปี 2017

แนวโน้ม สถานการณ์และ ผลกระทบ ๕ ด้าน	ผลกระทบด้านบวก	ผลกระทบด้านลบ
ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงานและ สิ่งแวดล้อม		<p>๑. การปรับโครงสร้างการผลิตให้เป็นระบบอัตโนมัติ มากยิ่งขึ้นการจ้างงานลดลง เงินไหลออกจากระบบ เศรษฐกิจไทยจากกลุ่มคนที่มีรายได้ปานกลางขึ้นไป</p> <p>๒. โลฟส์สไตล์ที่เปลี่ยนไป นิยมซื้อของออนไลน์ Lazada, Shopee, AliExpress, Amazon, Ebay ทั้งหมดนี้เมื่อชำระเงินแล้ว เงินไหลออกนอกประเทศทันที และไม่ได้เสียภาษีให้รัฐบาลไทย</p> <p>๓. แรงงานฝีมือ หุ่นยนต์และปัญญาประดิษฐ์ที่กำลังจะเข้ามาแทนที่ โอกาสหางานใหม่ยาก แรงงานต่างชาติ และหุ่นยนต์เข้ามาทำงานแทน</p>

กองทัพเรือลงนามเซ็นสัญญาจ้างสร้างเรือดำน้ำลำที่ 1 ที่กรุงปักกิ่ง ของจีน

ตามข้อตกลงจ้างสร้างเรือดำน้ำแบบรัฐต่อรัฐ

แนวโน้ม สถานการณ์และ ผลกระทบ ๕ ด้าน	ผลกระทบด้านบวก	ผลกระทบด้านลบ
ด้านการทหาร	<p>๑. “วิสัยทัศน์ร่วม” ว่าด้วยการเป็นพันธมิตรด้านการป้องกันประเทศไทย-สหรัฐอเมริกา ๒๐๒๐ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นการยกระดับความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างไทยและสหรัฐอเมริกา ขณะที่ก่อนหน้านี้สหรัฐอเมริกา เริ่มรื้อฟื้นความร่วมมือและความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ที่เคยระงับไปในช่วงคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ปกครองประเทศ</p>	

๓.๒ แนวโน้มของสถานการณ์สงครามการค้าและผลกระทบต่อความมั่นคงของภูมิภาคอาเซียน

๓.๒.๑ แนวโน้มของสถานการณ์สงครามการค้าและผลกระทบต่อความมั่นคงของภูมิภาคอาเซียนด้านเศรษฐกิจ

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เผยรายงาน World Economic Outlook (WEO) ฉบับใหม่ ซึ่งทำนายว่าเศรษฐกิจโลกปีนี้อยู่ในทิศทางถดถอยตัวช้าที่สุดนับตั้งแต่เกิดวิกฤตการเงินครั้งก่อนเมื่อปี ๒๐๐๙ สืบเนื่องจาก

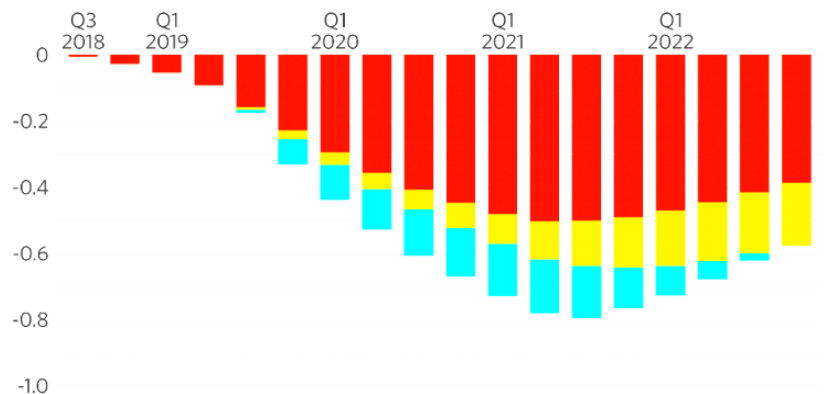
สงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกา และจีนที่ส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง พร้อมปรับลดประมาณการเติบโตของเศรษฐกิจโลกเหลือเพียงร้อยละ ๓ ในปี ๒๐๑๙ และ ร้อยละ ๓.๔ ในปี ๒๐๒๐ จากตัวเลขคาดการณ์ก่อนหน้านี้ที่ระดับ ๓.๓ และ ๓.๖ ตามลำดับ เนื่องจากความเคลื่อนไหวของเศรษฐกิจจีนจะส่งผลกระทบเป็นวงกว้างต่อเศรษฐกิจโลก ภูมิภาค และหลายประเทศ รวมถึงไทย โดยผ่านความเชื่อมโยงในห่วงโซ่อุปทาน การลงทุนภายนอก และนักท่องเที่ยวของจีน

The Global Impact of Trump's Trade Wars

In the extreme scenario that the White House imposes 25 percent tariffs on nearly all Chinese and Mexican imports, global GDP could fall by nearly 0.8 percent within two years. But even in the more likely event that the Trump administration only applies 25 percent tariffs on remaining Chinese imports, world GDP could still drop around 0.5 percent.

Change in global GDP

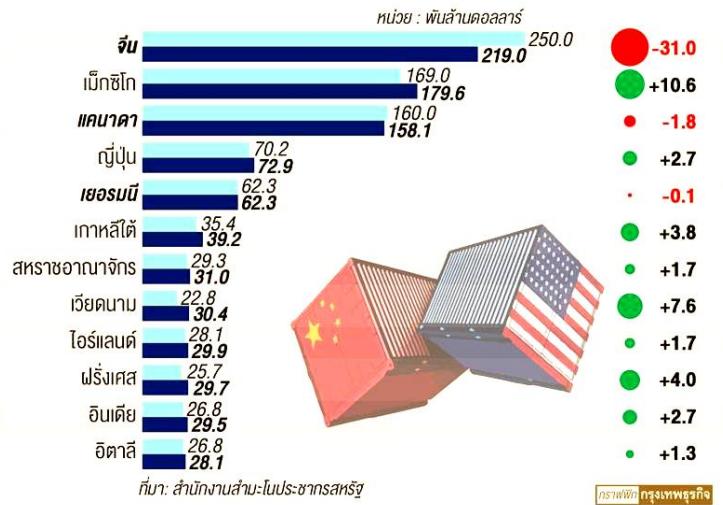
PERCENT DEVIATION FROM BASELINE

เศรษฐกิจไทยและหลายประเทศในกลุ่มอาเซียนยังคงเผชิญความเสี่ยงจากปริมาณการค้าโลกที่มีแนวโน้มขยายตัวลดลงในปี ๒๐๑๙ จากการชะลอตัวของเศรษฐกิจกลุ่มประเทศ DM ซึ่งเป็นคู่ค้าหลักของไทยและผลกระทบจากสงครามการค้าซึ่งส่งผลกระทบทางลบต่อเศรษฐกิจไทยผ่านหลายช่องทางทั้ง การค้า การท่องเที่ยว การลงทุน สำหรับปี ๒๐๒๐ เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มขยายตัวใกล้เคียงกับปี ๒๐๑๙ ที่ ๒.๘ ตามภาคส่งออกที่มีทิศทางทรงตัว ซึ่งหากพิจารณาจากกลุ่มประเทศที่ IMF มองว่าจะมีการฟื้นตัว จะพบว่าไม่ใช่ตลาดส่งออกสำคัญของไทย

สงครามการค้าสหรัฐ-จีนลดการนำเข้าสินค้า

สหรัฐนำเข้าสินค้าครั้งแรกปี2562 และปี2561

๓.๒.๒ แนวโน้มของสถานการณ์สงครามการค้าและผลกระทบต่อความมั่นคงของภูมิภาคอาเซียนด้านการทหาร

การลงนาม “วิสัยทัศน์ร่วม” ระหว่างไทยและสหรัฐอเมริกา ที่มีเนื้อหาบางส่วนพาดพิงถึง “อิทธิพลภายนอกที่อาจกดดันหรือแทรกแซงกิจการต่างๆ ภายในเอเชีย” เป็นการพาดพิงไปยังจีน เพราะระหว่างสหรัฐอเมริการะงับความร่วมมือบางด้านกับไทยหลังการรัฐประหาร ประเทศไทยได้สานสัมพันธ์กับจีน ทำให้ความร่วมมือทางการทหารและด้านเศรษฐกิจการเมืองเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม และในแถลงการณ์วิสัยทัศน์ร่วมฯ ทางสหรัฐอเมริกา ได้โน้มน้าวให้ไทยมีจุดยืนที่ชัดเจนในเรื่องนี้ และรัฐบาลสหรัฐอเมริกา จึงแสดงท่าทีเร่งรัดฟื้นความสัมพันธ์กับประเทศไทย เพราะต้องการป้องกันจีนไม่ให้เข้ามามีอิทธิพลในเอเชียมากกว่าที่เป็นอยู่ และสิ่งหนึ่งที่สหรัฐอเมริกา พยายามเสนอให้กับไทยหลังฟื้นความสัมพันธ์ คือ การติดต่อซื้อขายอาวุธยุทโธปกรณ์ โดยไทยได้สั่งซื้อยานเกราะสไตรเกอร์ ๗๐ คัน และเฮลิคอปเตอร์ AH-6i ๘ ลำ จากสหรัฐอเมริกา มูลค่าประมาณ ๑๓๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ ๔,๑๔๐ ล้านบาท แต่ก่อนหน้านี้ จีนก็ได้ขายอาวุธยุทโธปกรณ์ให้แก่ไทยเป็นจำนวนไม่น้อยแล้ว

รถถังรุ่น VT-4

รถเกราะ Stryker M1126

ยกตัวอย่างเช่น การจัดซื้อ รถถังรุ่น VT-4 ในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๒๘ คัน วงเงิน ๔,๙๘๕ ล้านบาท และในปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐ คัน วงเงิน ๒,๐๑๗ ล้านบาท รถถังรุ่น VT-4 เป็นรถถังหลักรุ่นส่งออกที่มีระดับเทคโนโลยีที่สูงที่สุดของจีน โดยเหตุสำคัญที่ทำให้รัฐบาลไทย ตัดสินใจซื้อรถถัง VT-4 เนื่องจากการจัดซื้อแบบรัฐบาลต่อรัฐบาล (G to G) เพื่อแสดงความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างไทยกับจีน และเมื่อวันที่ ๒๔ ม.ค. ๒๕๖๑ กองทัพบกไทย ได้แสดงการทดสอบโซว์สมรรถนะรถถัง VT-4 ในการต่อสู้เข้าศึกในระยะ ๑,๑๐๐ เมตร ของรถถัง VT-4 สัญชาติจีน ที่ได้จัดซื้อในปี ๒๕๕๘ และทางการจีน ได้ส่งมอบให้กับกองทัพบกเมื่อปลายปี ๒๕๖๐ โดยจัดแสดงที่ค่ายอดิศร ศูนย์การทหารม้า จังหวัดสระบุรี ผลการทดสอบโซว์สมรรถนะ กระสุนเจาะเกราะ จากปลายกระบอกปืนใหญ่ สามารถทำลายล้างเป้าหมายได้อย่างแม่นยำ นอกจากนี้ กองทัพบกไทย ยังได้แสดงสมรรถนะปืนกล การยิงกระสุนควันพรางตัว หลังระบบตรวจจับสิ่งแปลกปลอม พบรถถังฝ่ายตรงข้าม รวมถึงสมรรถนะทั่วไป เช่น การวิ่งผ่านส่งกีดขวาง เนินลาดชัน ๖๐ องศา และการดำน้ำ ลึกไม่เกิน ๑๕๐ ซม. โดยกองทัพบกไทย ยืนยันสมรรถนะทั้งหมดมีความพร้อมใช้ในสงคราม และตอบโจทย์ การสู้รบของประเทศไทย ขณะที่ พลขับประจำรถถัง VT-4 ยอมรับในความทันสมัยของระบบเทคโนโลยีในรถถัง VT-4

เรือดำน้ำ รุ่น Yuan ClassS26T

กองทัพอากาศไทย เป็นอีกหน่วยงานหนึ่ง ที่ซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์แบบรัฐบาลต่อรัฐบาล (G to G) จากทางการจีน คือ เรือดำน้ำ รุ่น Yuan ClassS26T เป็นเรือดำน้ำขนาดกลาง ยาว ๗๗.๖ เมตร กว้าง ๘.๔ เมตร กินน้ำลึก ๖.๗ เมตร มี ๑ ไบจอร์ ความเร็วผิวน้ำ ๑๖ นอต ความเร็วสูงสุดขณะดำน้ำ ๒๓ นอต เครื่องยนต์ใช้เทคโนโลยี AIP หรือ Air Independent propulsion เป็นระบบใช้เครื่องยนต์ดีเซล แบบใช้อากาศหมุนเวียน มีออกซิเจน และเชื้อเพลิงอยู่ในตัวเรือดำน้ำเอง เป็นระบบเครื่องยนต์ไม่ต้องพึ่งพาอากาศจากผิวน้ำ เพื่อยืดเวลาขึ้นสู่ผิวน้ำและการเข้าซ่อมบำรุงที่ฝั่ง ทำให้การขับเคลื่อนมีความเงียบ สามารถดำอยู่ใต้น้ำได้เป็นเวลานาน ๒๑ วัน หรือ ประมาณ ๓ สัปดาห์ สามารถติดตั้งระบบอาวุธนำวิถี สามารถยิงใส่เป้าหมาย ทั้งใต้น้ำ และบนฝั่ง มีท่อยิงตอร์ปิโด ๖ ท่อ สามารถติดตั้งระบบอาวุธตอร์ปิโดและทุ่นระเบิด อายุการใช้งานไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปี มีระวางขับน้ำ ๒,๖๐๐ ตัน ใช้เวลาต่อเรือประมาณ ๕-๖ ปี ใช้กำลังพลประจำเรือประมาณ ๖๐ นาย พร้อมโหลดเสบียงอาหาร และน้ำดื่มเพียงพอต่อการออกปฏิบัติการเต็มเวลา เรือดำน้ำรุ่นดังกล่าวพัฒนา มาจากเรือดำน้ำรุ่น Kilo Class ของสหพันธรัฐรัสเซีย ส่วนเครื่องยนต์จะใช้ของประเทศตะวันตก กองทัพอากาศไทยมีแผนการจัดซื้อเรือดำน้ำ รุ่น Yuan ClassS26T จำนวน ๓ ลำ ราคาโดยประมาณลำละ ๑๓,๕๐๐ ล้านบาท มูลค่ารวมประมาณ ๔๐,๕๐๐ ล้านบาท โดยได้ดำเนินการลงนามจัดซื้อแล้ว จำนวน ๑ ลำ เมื่อ ๕ พ.ค.๖๐ ทั้งนี้ พล.ร.อ. ลือชัย รุดดิษฐ์ ผู้บัญชาการทหารเรือ (ผบ.ทร.) ได้แถลงข่าวเมื่อ ๑ พ.ค.๖๐ ยืนยันว่าการจัดซื้อเรือดำน้ำจากจีน ไม่ได้เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ และไม่ใช่ว่าการ "ย้ายค่าย" ไปซื้ออาวุธกับจีน แต่เป็นเรื่อง

ผลประโยชน์ทางทะเลของไทย เพราะการไม่มีเรือดำน้ำประจำการมากกว่า ๖๐ ปี ทำให้กองทัพเรือไทยสูญเสียขีดความสามารถอย่างสิ้นเชิง ทั้งองค์ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์เกี่ยวกับเรือดำน้ำของกำลังพล

รายงาน U.S. Weapons Sales to Thailand Have a New Competitor: China ของ “บลูมเบิร์ก” ประเมินว่า ท่าทีของสหรัฐอเมริกา ที่พยายามขายอาวุธยุทโธปกรณ์ให้ประเทศไทย ส่วนหนึ่งคือการแข่งขันกับจีนในเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อช่วงชิงความเป็นมหาอำนาจในประเทศแถบเอเชีย ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้อาจจะทำให้ประเทศไทยตกอยู่ในสมรภูมิเชิงยุทธศาสตร์ของทั้งสองประเทศ แต่ประเทศไทยก็ดำเนินนโยบายประนีประนอม เพราะหลังจากลงนามวิสัยทัศน์ร่วมกับสหรัฐอเมริกาไปไม่นาน ประเทศไทยก็ลงนามเกี่ยวกับความร่วมมือทางการทหารกับจีนเช่นกัน ซึ่ง พล.อ.รักศักดิ์ โรจน์พิมพ์พันธุ์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม (ผอ.สนผ.สป.กท.) ให้สัมภาษณ์ว่า ไทยเป็นเพียงประเทศเล็กๆ ซึ่งไม่อาจเลือกผู้ที่จะมาเป็นมิตรได้ สิ่งที่เกิดขึ้นจึงเป็นการพยายาม “รักษาสมดุล” เพราะไทยไม่สามารถเลือกข้างใดข้างหนึ่ง แต่จะต้องเป็นมิตรกับทุกฝ่ายเท่านั้น

บทที่ ๔

ผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย

จากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีน ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย ทั้งด้านบวก และด้านลบ ดังนี้

ผลกระทบ	ด้านบวก	ด้านลบ
ด้านเศรษฐกิจ	<p>๑. การลงทุนเป็นเรื่องของการตัดสินใจระยะยาว หากนักลงทุนคาดการณ์ว่าสงครามการค้าครั้งนี้ยืดเยื้อ และเกิดขึ้นซ้ำๆ นักลงทุนก็ต้องหาวิธีลดความเสี่ยงลงด้วยการย้ายเงินลงทุนและฐานการผลิตไปยังประเทศอื่นเพื่อให้ยังสามารถทำธุรกิจกับสหรัฐอเมริกาและจีนได้ต่อไป แต่เรื่องนี้เป็นทั้งโอกาสและความท้าทายของประเทศไทย ประเทศไทยยังมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่ง และสินค้าที่ได้รับผลกระทบจากสงครามการค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าซึ่งประเทศไทยสามารถส่งออกไปยังทั้งสองประเทศได้ จึงอาจดึงดูดนักลงทุนให้มาลงทุนเพื่อผลิตสินค้าเหล่านี้ได้อย่างไรก็ตามความท้าทายของประเทศไทยก็คือ นักลงทุนมีทางเลือกในการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศอื่นได้เช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นเวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย เป็นต้น</p> <p>๒. ผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนรถยนต์ อาจจะมีช่องทางในการส่งออกไปยังสหรัฐมากขึ้น เนื่องจากการกีดกันการค้าทำให้สินค้าจีนไม่สามารถส่งไปขายที่สหรัฐได้ในปริมาณเท่าเดิม</p> <p>๓. ผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจส่งออกสินค้า ประเภท มะพร้าว ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ และ มะม่วง จะมีโอกาสในการเข้าไปแทนที่สินค้าสหรัฐอเมริกาในตลาดจีนมาก</p>	<p>๑. เนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกในภาพรวมจะชะลอตัวลง เป็นผลมาจากอัตรา การขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ลดลงของทั้งสอง ประเทศ ซึ่งเป็นเป็นหัวจักรใหญ่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก ส่งผลให้ประเทศที่พึ่งพาการส่งออกไปยังสองประเทศนี้ได้รับผลกระทบ ยอดการส่งออกลดลงจนส่งผลต่ออัตราการขยายตัวของประเทศเหล่านั้นตามไปด้วย สุดท้ายแล้วแม้แต่ประเทศที่ไม่ได้พึ่งพาการส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกาและจีน ก็จะได้รับผลกระทบทางอ้อม</p> <p>จากการที่เศรษฐกิจของประเทศอื่นชะลอตัวลงตามไปด้วย เนื่องจากทั้งสองประเทศเป็นคู่ค้ารายใหญ่ของประเทศไทย</p> <p>๒. ด้านความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน หากย้อนดูทิศทาง การเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนของเงินบาทและเงินตราสกุลอื่นในเอเชีย จะเห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์สงครามการค้า เป็นการเพิ่มความเสี่ยงทางการเงินให้กับการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ</p> <p>๓. หากเศรษฐกิจของจีนชะลอตัวลงมากจนทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวจีนลดลง หรือมีการลดค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวลง ย่อมส่งผลต่ออัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติจากประเทศอื่น</p>

ผลกระทบ	ด้านบวก	ด้านลบ
	<p>ขึ้น</p> <p>๔. ผู้ประกอบการไทยยังได้รับผลกระทบเชิงบวกจากนโยบายลดภาษีการนำเข้าสินค้าประเภท อาหารแปรรูป อาหารทะเล เสื้อผ้า รองเท้า และเครื่องสำอางจากประเทศจีน</p> <p>๕. มีนักลงทุนที่คิดย้ายฐานการผลิตออกจากสหรัฐฯและจีน โดยเฉพาะนักลงทุนที่จะย้ายออกจากจีน เช่นนักลงทุนสหรัฐฯ จีน ไต้หวัน ญี่ปุ่น ณ เวลานั้น มีจำนวน ๑๐รายที่ตัดสินใจจะมาลงทุนในไทย เช่น บริษัทRicoh บริษัท Delta และคาดว่าจะมีเพิ่ม</p> <p>๖.เป็นโอกาสของไทยในการส่งออกสินค้า ดังนี้</p> <p>(๑) การขยายฐานการผลิตมายังไทย เช่น อุตสาหกรรมยางล้อ และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>(๒) อุตสาหกรรมยางล้อ : อาจมีการย้ายฐานการผลิตจากจีนมายังไทย ซึ่งมีความพร้อมเป็นแหล่งผลิตยางพารา</p> <p>(๓) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์: ไทยอาจได้ประโยชน์จากการย้ายฐานการผลิตในบางรายการสินค้า</p> <p>(๔) การส่งออกสินค้าทดแทนจีนและสหรัฐฯ เช่น ส่งสินค้าเกษตรไปยังจีนเพิ่ม และส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และผลิตภัณฑ์ยางไปสหรัฐฯ เนื่องจากทั้งจีนและสหรัฐฯ ต้องมองหาสินค้าเพื่อทดแทนสินค้านำเข้าเดิมที่ได้รับผลกระทบ</p> <p>จีน : ส่งออกสินค้าเกษตรไปจีน</p>	<p>๔. สถานการณ์ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจโลก ส่งผลต่อเศรษฐกิจไทยให้ชะลอตัว ประชาชนจะมีความวิตกกังวลในการใช้ชีวิต ลดการเดินทาง การท่องเที่ยว ทำให้เงินหมุนเวียนภายในประเทศลดลง</p> <p>๕. การที่เศรษฐกิจภายในประเทศชะลอตัว ย่อมทำให้กำลังซื้อภายในประเทศลดลง ซึ่งอาจทำให้ความต้องการสินค้าเกษตรและสินค้าพื้นฐานในชีวิตประจำวันลดลง ภูมิภาคไหนที่มีมูลค่าการผลิตสินค้าเหล่านี้สูงก็จะได้รับผลกระทบตามไปด้วย</p> <p>๖. ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งมีทรัพยากรน้อย มีความสามารถในการปรับตัวจำกัด ย่อมได้รับผลกระทบมากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมมากกว่าในทุกด้าน</p>

ผลกระทบ	ด้านบวก	ด้านลบ
	<p>เพิ่มขึ้น เช่น กากน้ำตาล ผลไม้สดและผลไม้แช่เย็นของไทย จำพวก ฝรั่ง มะม่วง มะพร้าว ทูเรียน ลำไย ลิ้นจี่และมังคุด</p> <p>สหรัฐฯ : มีโอกาสส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และผลิตภัณฑ์ยางไปสหรัฐฯ เพิ่มขึ้น เนื่องจาก สหรัฐฯ อาจลดการนำเข้าจากจีน</p> <p>๖. ต้นทุนค่าแรงในจีนสูงขึ้นเรื่อยๆ บริษัทในจีน จึงต้องการขยายการลงทุนไปสู่ประเทศที่มีค่าแรงต่ำกว่า ตลอดจนมีวัตถุดิบและทรัพยากรมากกว่า และภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะประเทศ CLMVT ก็เป็นภูมิภาคที่ดึงดูดนักลงทุนต่างชาติได้เป็นอย่างดี สงครามการค้าจึงเป็นตัวเร่งให้เกิดการลงทุนในกลุ่มประเทศในภูมิภาคนี้อย่างรวดเร็ว คาดว่าเวียดนามจะเป็นประเทศที่ได้รับประโยชน์มากที่สุดตามด้วยประเทศไทย เพราะทั้งเวียดนามและไทยมีความพร้อมในการทำธุรกิจกับต่างชาติสูง</p>	
<p>ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม</p>		<p>๑. ผู้ซื้อมือถือใหม่ของ Huawei จะไม่สามารถใช้ Application ของสหรัฐฯ อเมริกา ได้ เช่น Google maps, Facebook, Instagram และ Android</p> <p>๒. ผู้ผลิตชิ้นส่วน smartphone ของสหรัฐฯ อเมริกาจะไม่สามารถขายสินค้าให้ Huawei ได้</p> <p>๓. การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาของบริษัทลดลง ในเมื่อทิศทางการค้าการลงทุนโลกยังไม่มี ความชัดเจน ประกอบกับการที่อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยลดลงกว่าที่คาดการณ์ไว้ อาจ</p>

ผลกระทบ	ด้านบวก	ด้านลบ
		<p>ส่งผลให้บริษัทเลื่อนการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาออกไป ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของบริษัทและความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้เพิ่มขึ้นช้ากว่าที่ควรจะเป็นตามไปด้วย</p>
<p>ด้านการเมือง</p>	<p>๑. จากค่า GDP ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก ๒.๙ เป็น ๓.๐ ในปี พ.ศ.๒๕๖๓ สะท้อนให้เห็นสภาพเศรษฐกิจจุลภาคที่ดีขึ้น ประชาชนอยู่ดีกินดี อาจทำให้รัฐบาลมีระดับความน่าเชื่อถือสูงขึ้นในสายตาประชาชนและประชาคมโลก</p> <p>๒. จากนโยบายการค้าแบบอ่อนอ่อนผ่อนตามและความสัมพันธ์ฉันท์ญาติมิตรระหว่างไทยกับจีน ส่งผลให้ประเทศไทยมีความมั่นคงเพิ่มขึ้น</p>	<p>๑. สถานการณ์สงครามที่ไม่มีความแน่นอนและยืดเยื้อส่งผลให้การวางนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลต้องมีความรอบคอบเพิ่มขึ้นและหากสถานการณ์สงครามรุนแรงขึ้นในปีพ.ศ.๒๕๖๓ จะทำให้ส่งผลกระทบต่อรัฐบาลในการวางนโยบาย</p>
<p>ด้านสังคม จิตวิทยา</p>	<p>๑. ด้านประชาชน ประเทศไทยส่งออกสินค้าทางเกษตรไปประเทศจีนได้มากกว่าอเมริกาส่งผลด้านบวกต่อประชาชน แต่สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ไทยเป็นผู้ผลิตส่วนประกอบสินค้าเหล่านี้ให้แก่จีนส่งผลด้านลบเพราะไทยจะเป็นเพียงผู้ผลิตส่วนประกอบให้จีนเท่านั้นด้านอเมริกา มีแนวโน้มจะซื้อสินค้าจากไทยเพิ่มขึ้นและลดภาษีสินค้าของไทย ทำให้คนไทยมีรายได้เพิ่มขึ้น มีสุขภาพจิตดีขึ้น</p>	<p>๑. การจ้างงานลดลงจากการหดตัวของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่ได้ทำงานประจำหรือทำงานประจำที่ใช้ทักษะไม่สูงนัก ในกรณีที่ไม่โดนเลิกจ้าง นายจ้างก็อาจเลือกใช้วิธีการไม่ขึ้นเงินเดือนตามที่ควรจะเป็น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ระดับรายได้ของแรงงานกลุ่มนี้เพิ่มช้ากว่ากลุ่มอื่น ส่งผลให้การกระจายรายได้ระหว่างแรงงานแต่ละกลุ่มมีความไม่เท่าเทียมกันมากขึ้น</p> <p>๒. สถานการณ์ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจโลก ส่งผลต่อเศรษฐกิจไทยให้ชะลอตัวประชาชนจะมีความวิตกกังวลในการใช้ชีวิตลดการเดินทาง การท่องเที่ยว</p> <p>๓. การกระจายรายได้ในเชิงภูมิภาค เพราะแต่ละภูมิภาคของไทย จะได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจไม่เท่ากัน พื้นที่ใดที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจไม่เข้มแข็ง หรือเป็นพื้นที่ที่มีการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกมาก ก็จะมี</p>

ผลกระทบ	ด้านบวก	ด้านลบ
		<p>ได้รับผลกระทบในการกระจายรายได้มาก</p> <p>๔. จากสงครามการค้าอเมริกา-จีน ทำให้ประเทศไทยส่งออกสินค้า บางอย่างลดลง ทำให้รายได้ของประเทศไทยจากการส่งออกสินค้ามีความไม่แน่นอน และส่งผลกระทบต่อรายได้ของผู้ประกอบการ ทำให้ลูกจ้างอาจถูกลดเงินเดือน และค่าล่วงเวลา ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอาชญากรรมเพิ่มขึ้น</p> <p>๕. จากการพัฒนาเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดดและสินค้าอิเล็กทรอนิกส์มีราคาถูกลง ทำให้ประชาชนมีโอกาสใช้งานได้ง่ายขึ้นซึ่งหากประชาชนใช้เทคโนโลยีจำนวนมาก จะส่งผลกระทบด้านลบ คือเกิดการรั่วไหลของข้อมูลจากแอปพลิเคชันต่างๆทางเครือข่ายสังคมอิเล็กทรอนิกส์</p>
<p>ด้านการทหาร</p>	<p>สงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีน อยู่ในช่วงที่ประเทศไทยมีการปฏิวัติ มีรัฐบาลทหาร อเมริกาลดความน่าเชื่อถือของไทย แต่ทำให้จีนหันมาให้ความสนใจขายอาวุธให้ประเทศไทยและมีการส่งมอบเทคโนโลยีให้ประเทศไทยเพิ่มขึ้นส่งผลดีต่อรัฐบาลคือสามารถจัดหาอาวุธเพิ่มศักยภาพกำลังอำนาจแห่งชาติ และสร้างความมั่นคงให้ประเทศ ส่งผลให้อเมริกาต้องทบทวนบทบาทและท่าทีของตนเองต่อประเทศไทย</p>	

บทที่ ๕

ข้อเสนอแนะ

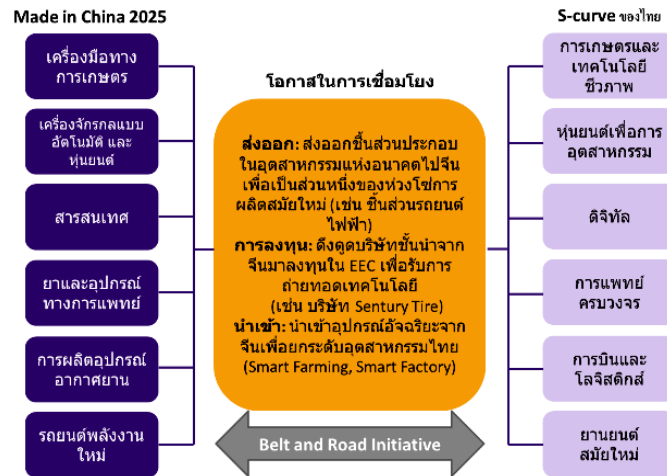
การเตรียมพร้อมเศรษฐกิจไทยสงครามทางการค้าของอเมริกา-จีน

จากการคาดการณ์การเติบโตของ GDP ทั่วโลก มีแนวโน้มลดลงทั่วโลก รวมถึงประเทศจีนและอเมริกาที่กำลังมีปัญหาสงครามการค้ากันอยู่จากสถานการณ์นี้ ประเทศไทยต้องมีการปรับตัวโดยเน้นการพัฒนาคุณภาพสินค้าและส่งเสริมการส่งออก เพราะเศรษฐกิจไทยพึ่งพาการส่งออกร้อยละ ๖๕-๗๐ ซึ่งประเทศไทยต่างจากจีนหรืออินเดียที่มีประชากรหลักพันล้านคน ทั้ง ๒ ประเทศนี้ ไม่ต้องเน้นส่งออกก็ได้เพราะลำพังตลาดในประเทศก็เพียงพอซึ่งที่ผ่านมาไทยก็พัฒนาไปในทางเป็นแหล่งผลิตสินค้าให้กับทั่วโลก เช่น อุตสาหกรรมรถยนต์ นอกจากนี้ยังพบว่าภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) โดยเฉพาะกลุ่ม CLMV (กัมพูชา ลาว เมียนมา เวียดนาม) เป็นตลาดสำคัญของไทย "Home Market" หรือตลาดที่มีชายแดนติดต่อกันคือตลาดของประเทศไทยที่เราจะต้องรักษาเอาไว้ให้ได้

นอกจากนี้อุตสาหกรรมไทยสามารถใช้ประโยชน์จากแผน "MIC 2025" ทั้งในด้านการส่งออก การลงทุน และการนำเข้า ในด้านการส่งออก บริษัทจีนในอนาคตจะไม่เป็นเพียงโรงงานประกอบชิ้นส่วนอีกต่อไป แต่จะมุ่งเน้นด้านการผลิตสินค้าคุณภาพสูงโดยใช้เทคโนโลยีมากขึ้น ซึ่งจะทำให้โครงสร้างของสินค้าส่งออกไทยไปจีนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตามไปด้วยเพราะไทยมีความเชื่อมโยงด้านการค้ากับจีนที่สูง ภาคการส่งออกไทยคงจะไม่สามารถส่งออกเพียงแค่วัตถุดิบหรือชิ้นส่วนอุปกรณ์เพื่อให้จีนนำไปประกอบเพื่อส่งออกต่อเหมือนที่ผ่านมา แต่บริษัทไทยจำเป็นต้องเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตของตัวเองเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจะต้องพัฒนาการส่งออกสินค้าที่มีความซับซ้อนและชิ้นวิศวกรรมมากขึ้นและเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมแห่งอนาคตของจีน ซึ่งอุตสาหกรรมไทยหลายส่วนมีศักยภาพจากความชำนาญ

ในการผลิตสินค้าหลายรายการเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เช่น ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ จะต้องมีการปรับเปลี่ยนจากการผลิตชิ้นส่วนแผงวงจรไฟฟ้ามาเป็นชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะเพื่ออุตสาหกรรมแห่งอนาคต ส่วนอุตสาหกรรมพลาสติก จะต้องเปลี่ยนจากการส่งออกเม็ดพลาสติกไปจีนในลักษณะกึ่งวัตถุดิบ เช่น Linear Low Density Polyethylene (LLDPE) ให้เป็นพลาสติกชีวภาพย่อยสลายได้ (Bioplastic) เป็นต้น

อุตสาหกรรมแห่งอนาคตภายใต้ยุทธศาสตร์ “MIC 2025” ที่มีความสอดคล้องกับหลายอุตสาหกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ Thailand 4.0 ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมการบิน หุ่นยนต์ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ ดิจิทัล และการแพทย์

จีนมีแผนพัฒนาที่เน้นการสร้างชาติ ผลักดันบริษัทในประเทศสอดคล้องกับไทยที่เน้นการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ จึงมีศักยภาพในการร่วมมือกันในด้านการลงทุน การดึงดูดการลงทุนจากบริษัทจีนที่มีคุณภาพและมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ จะทำให้ได้ประโยชน์ร่วมกันทั้งสองประเทศ จีนมีการจ้างงานและการกระจายความรู้ให้ฝ่ายไทย ทำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยจากการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่จากจีน

ส่วนในด้านการนำเข้า อุตสาหกรรมไทยสามารถปรับประยุกต์ใช้เทคโนโลยีจากจีน เช่น การนำเข้าหุ่นยนต์จากจีนซึ่งมีราคาที่ไม่สูงเกินไปมาใช้เพื่อเปลี่ยนจากโรงงานดั้งเดิมให้เป็นโรงงานอัจฉริยะ

ข้อเสนอแนะสำหรับบทบาทและท่าทีที่เหมาะสมของไทยต่อความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสหรัฐฯ

ไทยควรกำหนดท่าทีและจุดยืนทางยุทธศาสตร์ด้วยการรักษาทิศทางและระยะของการดำเนินความสัมพันธ์ทั้งต่อจีนและสหรัฐฯ อย่างได้สมดุล เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทย โดยควรพิจารณากำหนดแนวทางในการดำเนินการในรูปแบบลักษณะที่เป็นสะพานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสหรัฐฯ อันจะทำให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ร่วมกันทุกๆ ฝ่ายในภูมิภาค ดังนี้

๑. ไทยควรใช้จุดเด่นในการดำเนินความสัมพันธ์พิเศษกับจีนแบบญาติสนิทเสมือนเป็นครอบครัวเดียวกันและการดำเนินความสัมพันธ์พิเศษแบบเพื่อนสนิท ด้วยการสร้างบทบาทการเป็นสะพานเชื่อมโยงที่มีความสำคัญต่อปฏิสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างจีนกับสหรัฐฯ โดยอาศัยสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่มีความเกื้อกูล

ต่อการเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยง (Hub) ทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งใช้จุดเด่นเรื่องขีดความสามารถในการประนีประนอมต่อประเด็นปัญหาข้อพิพาทด้านความมั่นคงเพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างสันติวิธี เช่น ปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้

๒. ไทยควรแสดงจุดยืนที่ชัดเจนในการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทั้งต่อจีนและสหรัฐฯ ให้ทั้งสองฝ่ายเห็นคุณค่าและความสำคัญของไทยต่อการมีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศทั้งในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาค เนื่องจากไทยไม่มีประเด็นความขัดแย้งอย่างมีนัยสำคัญทั้งกับจีน และสหรัฐฯ และไม่มีประเด็นขัดแย้งในเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผลประโยชน์ของสหรัฐฯ และจีนโดยเฉพาะกรณีพิพาทในทะเลจีนใต้ ทั้งนี้ ไทยจึงควรแสดงจุดยืนที่เป็นของตนเองอย่างแท้จริงรวมทั้งแสดงจุดยืนร่วมกับสหรัฐฯ หรือกับจีน ในประเด็นที่ควรจะมีจุดยืนร่วม เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทย ด้วยการใช้เหตุผลที่ชัดเจนในเชิงหลักการและกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อให้ทั้งจีนและสหรัฐฯ ให้การสนับสนุนจุดยืนของไทยในแต่ละเรื่องด้วย

๓. บทบาทที่เหมาะสมของกองทัพไทยในการสนับสนุนการดำเนินยุทธศาสตร์ของรัฐบาลไทยต่อจีนและสหรัฐฯ อย่างได้สมดุล ได้แก่

๓.๑ กองทัพไทยควรพิจารณากำหนดแผนงานแบบบูรณาการ รวมทั้งมีการหารือในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลักดันเรื่องที่จะเป็นผลประโยชน์ต่อประเทศไทย เช่น การให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมและการจัดการภัยพิบัติ ความร่วมมือในด้านความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน เป็นต้น

๓.๒ กองทัพไทยควรแสดงบทบาทนำในการเป็นเวทีกลางของการพบปะหารือระหว่างจีนกับสหรัฐฯ รวมทั้งประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในภูมิภาค เช่น ปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ โดยการจัดสัมมนาทางวิชาการระหว่างหน่วยงานคลังสมองทั้งของไทยและต่างประเทศ ในมิติเชิงประวัติศาสตร์และกฎหมายระหว่างประเทศ เป็นต้น

บทที่ ๖

บทสรุป

การที่นายโดนัลด์ ทรัมป์ ได้ก้าวขึ้นดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนที่ ๔๕ ของสหรัฐอเมริกา นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ของอเมริกาที่ทั่วโลกต่างจับตามอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายและมาตรการกีดกันสินค้าที่ประธานาธิบดีทรัมป์ ได้ประกาศไว้ตอนหาเสียง ยังคงต้องติดตามว่าจะนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้หากอเมริกามีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้าในทิศทางที่มีการกีดกันมากขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการค้าโลกโดยรวม รวมทั้งผลกระทบต่อ การส่งออกของประเทศไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม

ดังนั้น นับแต่นี้ไปประเทศไทยจึงควรต้องมีการเตรียมความพร้อมและปรับตนเองให้เข้ากับมาตรฐาน ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สอดคล้องกับนโยบายการค้า ในรูปแบบใหม่ของประธานาธิบดีทรัมป์ เพื่อรองรับกับความท้าทายที่จะเกิดขึ้น โดยในระยะยาวผู้ผลิตและผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องปรับตัวไปสู่การทำตลาดสินค้านวัตกรรม โดยเน้นการพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างความแตกต่างในตัวสินค้า โดยที่ภาครัฐควรเร่งเจรจา ส่งเสริมการค้าระหว่างภูมิภาคเอเชีย เพื่อสร้างรายได้เปรียบภายใต้บริบทการกีดกันทางการค้าที่มีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งข้อตกลงทางการค้าที่มีความสำคัญอาจต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ใหม่ ซึ่งไทยจำเป็นต้องเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับความท้าทายใหม่ที่จะเกิดขึ้น

อย่างไรก็ดี ท่ามกลางกระแสนโยบายต่อต้านการเปิดเสรี และการรวมกลุ่ม ตลอดจนกระแสชาตินิยมที่กำลังแพร่หลายอยู่ในขณะนี้ เริ่มสะท้อนให้เห็นว่าการเคลื่อนไหวของปัจจัยทางการเมือง นับว่ามีบทบาทอย่างมากต่อเศรษฐกิจโลกอย่างมีนัยสำคัญ

เราจะเห็นได้ว่าท่ามกลางความผันผวนของสถานการณ์โลกซึ่งนักวิเคราะห์หลายคนก็ไม่อาจให้การวิเคราะห์ที่แน่ชัดได้ ทำให้เราต้องพร้อมตั้งรับกับสถานการณ์ที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและส่งผลโดยตรงต่อกำลังอำนาจแห่งชาติทั้ง ๕ ด้านซึ่งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความมั่นคงของชาติได้ ดังนั้นการพึ่งพาตนเองให้ได้จึงน่าจะเป็นคำตอบที่ดีที่สุด ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่ทรงเน้นการพึ่งพาตนเองเพื่อการอยู่ดีกินดีที่ยั่งยืน โดยการใช้จ่ายอย่างประมาณตน ลดรายจ่าย หารายได้แบบพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อทำอะไรเกินกำลังตน จึงเปรียบเสมือนแสงสว่างแก่ชาวไทยและชาวโลกให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจในครั้งนี้ได้ เมื่อถึงเวลานั้นต่อให้มหาอำนาจอย่างสหรัฐ จีน หรือ ชาติใด ๆ จะพาดพิงกันรุนแรงเพียงไหน คนไทยเราจะยืนหยัดอยู่ได้ภายใต้ร่มพระบารมีของพระมหากษัตริย์ไทยอย่างผาสุกร่วมกัน

บรรณานุกรม

เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว(คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และนักวิจัย มหาวิทยาลัยก्यूหยาง) (๒๕๖๒). สงครามการค้าสหรัฐฯ-จีน กับผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย.สืบค้นเมื่อ ๒๕ ธ.ค.๖๒ [online] <https://www.bangkokbiznews.com/recommended/detail/1522>

กรมการค้าต่างประเทศ.โครงการGSPของสหรัฐฯ.(๒๕๖๒). ตุลาคม ๒๘ สืบค้นเมื่อ ๓๐ธ.ค.๖๒.[online] <http://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/5010/5010>

จุดเริ่มต้นสงครามการค้าของอเมริกากับจีน.(๒๕๖๒). พฤษภาคม.๒๒, สืบค้นเมื่อ ๒๓ ธ.ค.๖๒. [online]<http://www.moneybuffalo.in.th>

เจาะลึก Made in China 2025. (๒๕๖๒) สืบค้นเมื่อ ๓๑ ธ.ค.๖๒ [online] https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconMakhongCanelArea/Yunnan/DocLib_YNArticle/2016--Article2_Made%20in%20China2025.pdf

In Focus Game of Trade เตรียมพร้อมเศรษฐกิจไทย ในศึกชิงมหาอำนาจทางการค้าสหรัฐฯ-จีน. (๒๕๖๒).สืบค้นเมื่อ ๑๒ ธ.ค.๖๒ [online] <https://www.scbeic.com/th/detail/product/6126>

ทบ. เปิดตัวรถถัง VT4 จากจีน ซึ่งไทยเป็นลูกค้ารายเดียวในโลก.(๒๕๕๘).สืบค้นเมื่อ ๑๕ ธ.ค.๖๒.[online]. <https://www.bbc.com/thai/thailand-42828518>

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า. (๒๕๔๔). สินค้าส่งออกของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา. สืบค้นเมื่อ ๑๓ ธ.ค.๖๒ [online] <https://www.ryt9.com/s/ryt9/245807>

ชนะเกียรติ ปฐมพงษ์ .สงครามการค้าสหรัฐฯ-จีน แบบหมัดต่อหมัดพร้อมวิเคราะห์ผลกระทบ.สืบค้นเมื่อ ๑๒ ธ.ค.๖๒ [online] <https://www.caf.co.th/usa-chinatradowarpunchtopunch/>

ธนาคารกสิกรไทย(๒๕๖๒).มิถุนายน ๑๓,ผลกระทบของสงครามการค้าต่อ-ภูมิภาคอาเซียน. สืบค้นเมื่อ ๒๗ ธ.ค.๖๒

[online]http://www.kasikornbank.com/internationalbusiness/th/AEC/Intelligence/Pages/201906_ASEAN_TradeWar.aspx

เผยโฉม รถเกราะสไตรเกอร์ หลังเดินทางถึงไทยแล้วเมื่อวานนี้.(๒๕๖๐).สืบค้นเมื่อ ๑๕ ธ.ค.๖๒.[online]. <https://news.mthai.com/politics-news/755349.html>

มติชนออนไลน์.GSPคืออะไร?? หลังสหรัฐตัดสิทธิ GSP 600 รายการ เสีย 4 หมื่นล้านบาท.(๒๕๖๒). สืบค้นเมื่อ ๒๘ ธ.ค.๖๒ [online] https://www.matichon.co.th/politics/news_1727526

สงครามการค้าที่ไม่มีใครชนะ จีนมองเป็น 'วิกฤติ' หรือ 'โอกาสทอง'. (๒๕๖๒) .สืบค้นเมื่อ ๑๕ ธ.ค.๖๒ [online] <https://www.thairath.co.th/news/foreign/1657301>

600 บริษัทสหรัฐฯ ผนึกกำลังส่งจดหมายถึงทรัมป์ ยุติสงครามการค้า ก่อนสาย. (๒๕๖๒). ไทยรัฐออนไลน์. สืบค้นเมื่อ ๑๕ ธ.ค.๖๒ .[online]<https://www.thairath.co.th/news/foreign/1592670>

สงครามการค้าสหรัฐอเมริกา -จีนเมื่อยักษ์ใหญ่ทำสงครามผ่านเศรษฐกิจ.(๒๕๖๒)สืบค้นเมื่อ ๑๓ ธ.ค.๖๒ [online]

<https://www.peerpower.co.th/blog/investor/%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B9%80%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%B0%E0%B8%AB%E0%B9%8C%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A5%E0%B8%87%E0%B8%97%E0%B8%B8%E0%B8%99/%E0%B8%AA%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%84%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%AB%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%90-%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99-tradewar/>

สงครามการค้าจีนไวยสรัฐฯเร่งทางการค้า หลังบังคับใช้กำแพงภาษีใหม่ต่อสินค้าจีน 6.5ล้านล้านบาท. สืบค้นเมื่อ ๑๓ ธ.ค.๖๒ [online] <https://www.bbc.com/thai/international-45560578>

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.รายงานภาวะเศรษฐกิจไตรมาสที่ ๓/๒๕๖๒. สืบค้นเมื่อ ๒๐ ม.ค.๖๓ [online]<http://www.bankokbiznews.com/news/detail/852954>

หนังสือพิมพ์แนวหน้า.(๒๕๖๒).สงครามการค้า-เศรษฐกิจโลกประเทศไทยไปทางไหนถึงอยู่รอด. สืบค้นเมื่อ ๑๓ ธ.ค.๖๒ [online] <https://www.ryt9.com/s/nnd/3021615>

อาชนัน เกาะไพบูลย์.รศ.ดร.และคณะ.กลุ่มวิจัยความสามารถในการแข่งขัน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.๒๕๖๒.พฤศจิกายน ๑,ผลกระทบจากการตัดGSPของสหรัฐฯต่อไทย?ไทย. สืบค้นเมื่อ ๒๐ ม.ค.๖๓ [online]http://www.nesdb.go.th/main.php?filename=QGDp_report